

Asianumero 224/10.03.00.01/2024

Tammelan Aurinkoniitty Oy:n aurinkovoimahankkeen suunnittelutarveratkaisu ja poikkeamislupa Palstakulmalla

Hakija ja hanke

Tammelan Aurinkoniitty Oy hakee suunnittelutarveratkaisua ja poikkeamislupaa Aurinkoniityn aurinkovoimahankkeelle, joka sijoittuu Kaukolantien läheisyyteen Palstakulman alueella, noin viisi kilometriä Tammelan kunnan keskustaajamasta Pyhäjärven yli etelään. Aurinkoniityn aurinkovoiman hankealue koostuu useammasta paneelikenttäalueesta ja on yhteensä noin 107 ha. Hanke sijoittuu kiinteistöille 834-441-6-69, 834-441-6-86, 834-412-7-12, 834-412-7-15, 834-412-7-41, 834-412-6-24, 834-412-1-3, 834-412-3-27, ja 834-412-3-6. Kiinteistöjen omistajat ovat vuokranneet maa-alueet Tammelan Aurinkoniitty Oy:lle hankkeen toteuttamiseksi. Hankkeelle haetaan vähäiseltä osin myös poikkeamislupaa kiinteistöjen 834-412-3-27 ja 834-412-3-6 Saari-Kaukola-Ojanen-Porras -osayleiskaavan alueella olevalta osalta, sillä osayleiskaavan osalla alue sijoittuu suurelta osin perinteiseen viljelyyn osoitetulle maisemapeltoalueelle.

Hankkeessa on tarkoitus rakentaa alueelle aurinkovoimalan sähköasema, aurinkopaneelimuodut sekä muuntamoyksiköt. Hankkeeseen lisäksi kuuluu sisäiset sähkökaapelit, huolto- ja pelastustiet sekä suoja-aidat. Hankkeessa on myös varauksena rakentaa alueelle energiavarasto. Rakennettavissa aurinkovoimaloissa aurinkopaneelit koottaisiin suuremmiksi kokonaisuuksiksi, jotka asennettaisiin maa-asenteisina etelään suunnatuiksi paneeliriveiksi. Paneelien rivijako ja paneelikulma valitaan aurinkopaneelimallin, käytettävissä olevan tilan sekä optimaalisen aurinkokulman mukaan. Paneelien kokonaiskorkeus perustuksineen ja telineineen on noin 4,5-5,0 metriä maanpinnasta. Suoja-aidan korkeus on alle 2,5 metriä maanpinnasta.

Hakijan selostus hankkeesta on kokonaisuudessaan liitteenä.

Hakijan esittämä suunnittelutarveratkaisun ja poikkeamisen tarve

Hankkeelle haetaan suunnittelutarveratkaisua Palstakulman alueelle missä ei ole voimassa olevaa yleis- eikä asemakaavaa. Hankealueille, jotka sijoittuvat Saari-Kaukola-Ojanen-Porras osayleiskaava-alueella haetaan poikkeamislupaa yleiskaavamääräyksistä, hanke mm. sijoittuu

maisemapeltoalueelle, joka kaavassa on osoitettu perinteiseen viljelyyn.

Suunnittelutarveratkaisun ja poikkeamislupamenettelyn käyttäminen asemakaavan sijaan on perusteltua, sillä ne toimivat kevyempinä ja nopeammin toteuttavina menettelyinä, jolloin hanke voidaan toteuttaa nopeammalla aikataululla.

Suunnittelutarveratkaisu ja poikkeamislupa tukee hankkeen liiketaloudellista kannattavuutta ja toteuttamiskelpoisuutta.

Aurinkovoimahankkeen kohdalla suunnittelutarveratkaisu ja poikkeamislupa nopeuttaa Suomen siirtymistä energiahuollon omavaraisuuteen ja siirtymistä uusiutuviin energiantuotantomuotoihin.

Hankkeen katsotaan voivan sovittaa Saari-Kaukola-Ojanen-Porras osayleiskaavan MA-alueelle peltoalueen maisemallista arvoa vähentämättä.

Hakijan perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 16 §:n mukaan suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä sovelletaan myös sellaiseen rakentamiseen, joka ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Lain mukaan 16 §:ssä tarkoitetulla suunnittelutarvealueella, jolle ei ole hyväksytty asemakaavaa, edellyttää, että rakentaminen ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta, ja on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista. Rakentaminen suunnittelutarvealueella ei myöskään saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Aurinkoniityn aurinkovoimahanke ei katsota aiheuttavan haittaa kunnan yleis- tai asemakaavoitukselle, eikä alueiden käytön muulle järjestämiselle (MRL 137 § /1). Hanke katsotaan olevan yhteensovitettavissa muiden maankäytön toimintojen kanssa niin, että se ei haittaa yhdyskuntatekniikan kehittämistä, liikenneväylien toteuttamista tai kunnan palveluiden kehittämistä (MRL 137 § / 2). Kokonaisuutena arvioiden hanke on mahdollista toteuttaa maisemallisesti sopivalla tavalla eikä se vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristöjen arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista (MRL 137.1 § /3). Hankkeen ei katsota aiheuttavan merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia, kun alueelle rakennetaan

hulevesien vaikutuksien ehkäisemiseksi ja estämiseksi hulevesien virtaamaa ja laatua sääteleviä rakenteita.

Hankeperusteet kokonaisuudessaan hankkeen liitteinä olevassa selostuksessa.

Hankkeen maankäytölliset edellytykset ja vaikutukset

Hankealueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa hankealueen halki idässä on esitetty ohjeellinen ulkoilureitti, joka on myös toteutettu osana maakunnallista Ilvesreittiä.

Pitkittäin hankealueen läpi on esitetty aluevarausmerkintänä maakaasulinja, joka kulkee Riihimäeltä Forssan seudulle ja sieltä edelleen Turun suuntaan. Maakaasulinjan hanketoimija Gasgrid on luopunut hankkeesta vuosien 2014-2015 aikana, ja ilmoittanut tuolloin maanomistajille kaasulinjan lunastus- ja ennakkohaltuunottoluvan lunastuksesta luopumisesta. Maakuntakaavan merkintään liittyy selitys ja määräys: *Merkinnällä osoitetaan Riihimäeltä Forssan seudulle ja edelleen Turun suuntaan jatkuva kaasujohdon reitti.*

Suunnittelumääräys:

Alueiden käytössä reitti tulee ottaa siten huomioon, että reitillä pyritään mahdollisuuksien mukaan säilyttämään mahdollisuus kaasuputken rakentamiseen ja käyttöönottoon. Reittiin ei liity MRL 33§:n mukaista rakentamisrajoitusta.

Lisäksi maakuntakaavassa hankealueelle aluevarausmerkintöinä on esitetty voimajohtomerkinnät ja ohjeellinen Forssa-Porras välinen uusi päävesijohtolinja. Muutoin maakuntakaavassa alue on ns. valkoista aluetta, eli sillä ei ole maakuntakaavassa osoitettu maankäyttöä.

Hankealueen pohjoisosassa on vähäiseltä osin voimassa Saari-Kaukola-Ojanen-Porras osayleiskaava. Hankealue on kaavassa osoitettu suurimmaksi osaksi maisemapeltoalueeksi (MA), jonka määräyksessä todetaan, että alueella saa harjoittaa normaalia viljelyä ja laiduntamista. Merkintään liittyy kehittämissuositus: *peltoaukeilla olevat metsä- tai kivisaarekkeet sekä vanhat ladot ja makasiinit ovat osa perinnemaisemaa ja niiden säilyttäminen on suositeltavaa. Pellon reuna-alueiden käsittelyyn on kiinnitettävä huomiota, jotta rajapinnat niin alueen reunoilla kuin peltoalueen saarekkeiden osalta säilyttävät perinteisen maisemallisen ilmeensä.*

Osa alueesta on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M), jolla määräyksen mukaan sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusluonteinen asuinrakentaminen. Lisäksi osayleiskaavassa on osoitettu valtakunnan verkon voimalinja. Kaavan yleismääräyksissä lisäksi mahdollistetaan

tilakeskusten yhteyteen energiantuotantoa kuten lämpöä ja energiaa tuottavia pienvoimaloita ja/tai pientuulivoimaloita (kotitarvevoimala).

Kaavaan liittyy myös rakennustapaohje, joka ohjaa alueen rakentamista.

Suurin osa hankealueesta sijoittuu kaavoittamattomalle alueelle, mutta myös tällä osalla on ollut ehdotusvaiheessa nähtävillä Kallio-Riihivalkama-Ruostejärvi osayleiskaavakartta. Kaavaehdotuksessa on muutoin vastaavat merkinnät ja määritykset voimassa olevan yleiskaavan kanssa, paitsi että peltoalue on osoitettu maatalouden peltoviljelyyn varattuna alueena (MT) maisemapeltomerkinnän sijaan. Lisäksi mukana on vähäiseltä osin kyläasumisen aluetta (AT), jolla on määrätty, että alueelle voi sijoittua asumista ja maatalouselinkeinoja harjoittavaa toimintaa sekä muuta ympäristöön sopivaa, ympäristöhaittaa aiheuttamatonta elinkeinotoimintaa.

Merkintään liittyy kehittämissuositus: *Elinkeino toiminnan ensisijainen sijoittumiskohde on olemassa oleva rakennuskanta kuten maatilojen tilakeskusten tuotantorakennukset.*

Myös tähän kaavahankkeeseen sisältyy vastaa rakennustapaohje kuin Saari-Kaukola-Ojanen-Porras osayleiskaavaan.

Kallio-Riihivalkama-Ruostejärvi - osayleiskaavan ehdotusvaiheen kaavakartta on päivätty 22.12.2017, ja kaava on käytännössä keskeytynyt, sillä kaavan merkittävimpänä tavoitteena oli Ruostejärven ja Pyhäjärven ranta-alueilla vapaa-ajan asumisen käyttötarkoituksen muuttamista vakituiseen asumiseen. Lakimuutosten myötä kunnan uudessa rakennusjärjestyksessä (1.4.2025) on kyseistä tavoitetta voitu edistää rakennusjärjestyksen 18 § liitekartalla, joten merkittävän tarve kaavan laatimiselle on poistunut.

Kahdessa kaavahankkeessa saman peltoalueen merkinnän ero selittyy sillä, että Saari-Kaukola-Ojanen-Porras osayleiskaava on suurelta osin valtakunnallisesti arvokasta maisema- aluetta ja suurin osa kaavan peltoalueista kuului tähän alueeseen. Hankealueella oleva peltoalue jää valtakunnallisen maisema-alueen ulkopuolelle, mutta se kuuluu laajempaan peltoalueeseen, joka rajautuu toisesta osastaan kyseiseen valtakunnalliseen alueeseen. Vaikka kaavassa on todettu tälläkin peltoalueella olevan maisemallisia arvoja, ovat ne hankealueella jo vähäisempiä, mistä on osoituksena sekä maakuntakaava että Kallio-Riihivalkama-Ruostejärvi osayleiskaavan kaavavaraus, jossa ei enää maisemallista arvoa vastaavasti nähdä olevan.

Hanke sijoittuu kaavoituksen kannalta alueille, jolla ei kaavoittaessa ollut rakentamispainetta, eikä alueelle

muutoinkaan ole ollut merkittäviä rakennushankkeita viime vuosina. Kaavahankkeiden maankäytölliset ratkaisut hankealueella ja sen läheisyydessä ovat lähinnä olemassa olevan tilanteen toteavia, ilman uusia maankäytöllisiä avauksia.

Saari-Kaukola-Ojanen-Porras -osayleiskaava on hyväksytty 14.12.2015, Kallio-Riihivalkama-Ruostejärvi -osayleiskaavan ehdotusvaiheen kaavakartta on puolestaan päivätty 22.12.2017, joten näissä kaavoissa ei ole vielä osattu huomioida nykyistä kehitystä aurinkovoimapaneelien kapasiteetin kasvaessa voimakkaasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Vaikkakaan kaavoituksessa ei ole osoitettu alueita varsinaisesti aurinkovoimalle, on uusiutuvan energian tuotantoa nostettu niissä esiin muutoin. Kaavoituksessa energiantuotannon on katsottu olevan yksi maa- ja metsätalouden elinkeinomuoto, ja sitä on pyritty edistämään nostamalla esiin tilakeskusten osalta nämä tuulivoiman ja lämpövoimaloiden sijoittumispaikkana.

Asemakaavoja ei alueella ole.

Hankkeesta on tehty Ramboll OY:n laatimana erilliset luontoselvitys ja hulevesiselvitys, sekä arvioitu muita vaikutuksia hankkeen hakemuserusteluissa. Lisäksi on laadittu Maanala Oy toimesta erillinen arkeologinen inventointi. Selvitykset ovat asian liitteenä.

Paikallisten taloudellisten vaikutusten osalta hyötyvät maa-alueensa toimintaan vuokranneet maanomistajat, jotka saavat suuremman korvauksen elinkeinostaan kuin viljelemällä peltoa tai hoitamalla metsää. Myös kunta ja kuntalaiset hyötyvät taloudellisesti kiinteistöveron muodossa. Lisäksi hankkeella olisi välillisiä vaikutuksia alueen elinkeinotoiminnalle etenkin rakentamisaikana. Elinvoiman osalta Tammelan kunnan hyväksymiskäsittelyssä olevassa elinvoimaohjelmassa on yhtenä tavoitteena edistää uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkaita ratkaisuja.

Kuuleminen

Hakemuksesta saatiin lausunnot Hämeen ELY-keskukselta, Uudenmaan ELY-keskukselta, Hämeenlinnan kaupungin museolta (Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo), Hämeen liitolta ja Etelä-Hämeen ympäristöterveydeltä. Hankealueen naapurikiinteistöt kuultiin kirjeitse, ja koska hankkeella arvioitiin olevan laajempaa vaikutusta, kunnan kotisivuilla ja Forssan lehdessä oli kuulutus hankkeen kuulemisesta. Muistutuksia hankkeeseen tuli kuusi kappaletta, joista useammassa oli useita allekirjoittajia.

Hämeen ely-keskus totesi, että maisemavaikutuksia tulee vielä jatkosuunnittelussa arvioida lisää ja varmistaa, että erityisesti lähiasutukselle aiheutuvaa maisemavaikutusta voidaan lieventää. Maisema- ja kulttuuriarvojen vaikutuksia tulee havainnollistaa esimerkiksi havainnekuvia hyödyntäen ja etsiä lievennyskeinoja jatkosuunnittelussa.

Luonnon osalta ELY-keskus esittää, että rakennustyöt suoritetaan alueella pesintäkauden ulkopuolella syyskuun ja maaliskuun välisenä aikana. Haarapääskyjen pesäpaikat eli peltoalueella kolme latoa on säästettävä tai vaihtoehtoisesti on haettava poikkeuslupaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta. Hankkeen vaikutus pintavalunnan määrään on arvioitu kokonaisuutena pinnallisesti ja niitä tulee tarkentaa.

Ilmastovaikutusten arvioinnin osalta Hämeen ELY-keskus katsoo, että hankkeen hiilitaselaskelman laatiminen on lähtökohtaisesti aina suositeltavaa myös peltomaalle toteutettavissa hankkeissa.

ELY-keskus kehottaa huolellisesti harkitsemaan, täyttyvätkö hankkeessa suunnittelutarveratkaisun ja poikkeamisen edellytykset vai onko kaavoittaminen tarpeen, mutta toisaalta toteaa, ettei aurinkovoimahankkeiden luvitukseen vielä ole valtakunnallista lainsäädäntöä tai ohjeistusta.

Maakaasujohto tulee huomioida suunnittelussa, kunnes kaasujohdon merkintä poistuu maakuntakaavasta tai korvaava kaasujohto on rakennettu.

Uudenmaan ely-keskus toteaa liikenteen osalta, että aurinkovoimala sekä siihen liittyvät rakenteet tulee sijoittaa kokonaisuudessaan maantien suoja-alueen ulkopuolelle. Kulkuyhteydet hankealueelle tulee järjestellä pääsääntöisesti olemassa olevista liittymistä. Hulevesiä ja puhdistettuja jätevesiä ei saa johtaa maantien sivuojaan. Aurinkopaneeleista mahdollisesti aiheutuva heijastus ei saa vaikuttaa Kaukolantien liikennöintiin tai liikenneturvallisuuteen.

Hämeen liitto ilmoitti, ettei sillä ole varsinaista lausuttavaa lupahakemuksesta. Liitto kuitenkin korosti, että voimala-alueen toteutettaessa tulee pitää huolta siitä, ettei llesreitien yhteys katkea.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo totesi, että aurinkovoimalan rakennustoimenpiteet on tärkeää suorittaa niin, ettei niillä vahingoiteta historiallisen ajan kohteita kuten alueella olevia rajamerkkejä. Hankkeen vaikutuksia maisemaan on arvioitu melko yleispiirteisesti ja arviointia tukisi, mikäli hankkeen vaikutuksia havainnollistettaisiin katseen korkeudelta tehdyillä havainnekuvilla. Museo esittää, että maisemaan kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia vähennettäisiin ensisijaisesti

tutkimalla paneelien sijoittelua maiseman ominaispiirteet huomioiden.

Etelä-Hämeen ympäristöterveys ilmoitti, ettei se lausu asiasta.

Muistutuksissa kyseenalaistettiin hankkeen tarve Tammelan kunnan kannalta ja avoimet peltoalueet hankkeen sijoituspaikkana. Etenkin maisemahaitat ja haitat asumisviihtyvyydelle koettiin suuriksi niin vakituisten kuin vapaa-ajanasujienkin kannalta. Myös luontovaikutuksia korostettiin nostamalla esiin mm. linnut, rikkakasvien leviäminen ja vesienhallinta. Vaikutukset virkistykselle ja vapaalle liikkumiselle koettiin suuriksi, ja nostettiin esiin esimerkiksi olemassa olevan virkistysreitin säilyminen ja hankealueen vaikutukset metsästykseseen. Kulkuyhteyksistä oltiin ylipäättään huolissaan, etenkin rakentamisaikaisen liikenteen vaikutuksia alueen tiestöön ja asumisviihtyisyyteen korostettiin.

Lausunnot ja muistutukset kokonaisuudessaan asian liitteenä.

Hakija antoi vastineensa lausuntoihin ja muistutuksiin perustellen hanketta ja sen ratkaisuja. Lisäksi hakija täydensi hakemusta maanpinnan tasosta laadituilla havainnekuvilla aurinkovoimakentän maisemaan soveltuvuudesta.

Ympäristölautakunta käsitteli asiaa kokouksessaan 12.03.2025 § 14:

Ympäristölautakunta päätti puoltaa suunnittelutarveratkaisun ja poikkeamisluvan myöntämistä sillä edellytyksellä, että jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan hankkeen selvitykset ja saadut lausunnot hankkeen vaikutuksien hallitsemiseksi. Päättöehdotuksen lisäksi ympäristölautakunta kehottaa harkitsemaan muuntamoiden sijoittelua asutukseen nähden.

Hakija siirsi ympäristölautakunnan lausunnon perusteella muuntamoiden ja akustojen sijaintia kauemmas asutuksesta, lisäsi havainnekuviin istutettavan suojakasvillisuuden vaikutusta esittävän havainnekuvan, sekä antoi vastineen ympäristölautakunnan puoltoon täydentäen myös muita vastineita:

Maisemoinnin osalta vastineessaan hakija toteaa, että maisemointikasvillisuusalue lieventää hankkeen näkymävaikutuksia asuinrakennuksen kohdalla, muttei poista näkymää kokonaan. Näkymän lieventämiseen voidaan vaikuttaa istuttamalla kasvillisuusalueelle pitemmällä kasvuvaiheessa olevaa puustoa esim, kuusia. Kuusia on

leikattava niiden saavutettua varjostuskorkeuden. Uusitalon kohdan maisemakasvillisuusalueesta on laadittu havainnekuva, joka on vastineen liitteenä (Havainne-Uusitalo-puurivi). Hankealueen ja muun lähiasutuksen väliin ei ole esitetty maisemakasvillisuusalueita rakennetun vesijohdon sekä voimajohtolinjan vuoksi.

Hulevesien osalta vastineessa todetaan, että hankealueelle on laadittu hulevesiselvitys ja hallinnan esisuunnitelma, jossa on esitetty hankkeesta syntyvien hulevesien vaikutuksien estämisen ja ehkäisemisen hallintakeinomenetelmät sijainteineen. Suunnitelmaa tarkennetaan erityissuunnitelmaksi (rakennussuunnitelma) ennen rakennushankkeen aloittamista yhdessä voimalan rakennussuunnitelman kanssa. Hulevesien hallinnan rakennussuunnitelmassa (työaikainen, toiminnan aikainen) hankealueelle tarkistetaan lopulliset alueen hydrologiset muutokset perustuen toteutettavaan voimalan pv-layouttiin. Alueen hulevesirakenteet, niiden sijainnit ja muodot mitoitetaan ja rakennetaan siten, ettei alueelta lähtevän veden määrä tai laatu muutu nykytilanteeseen verrattuna.

Ilmastovaikutusten arviointiin liittyen vastineessa todetaan, että rakentamistoimenpiteiden jälkeen voimala-alueelle maaperän, siemenpankin/niittysiemenen ja kasvuolosuhteiden mukainen kasvava kasvillisuus alkaa jälleen sitomaan hiilidioksidia ilmakehästä. Alueiden biodiversiteettiä voidaan edesauttaa antamalla luonnontilaisille alueille luontaisen pajukon kasvaa hankealueen reunoilla ja ojastoihin.

Maakuntakaavan kaasulinjavarauksesta vastineessa todetaan, että Aurinkoniityn aurinkovoimalahankkeen katsotaan muodostavan merkittävän investointikokonaisuuden Tammelan kunnan alueelle, luoden rakennusaikaisia työpaikkoja, lisäävän elinkeinomahdollisuuksia myös voimalan toiminnan aikana ja tuovan verotuloja kunnalle.

Hankkeen toteutumisen sekä paneelialueiden teknis-taloudellisen kannattavuuden turvaamiseksi hakemuksessa esitetyt paneelialueet on suunniteltu parhaimman mahdollisimman energiatuotannon saavuttamiseksi.

Gasgrid on sähköpostissa 27.5.2024 (Mikko Kaarlampi) ilmoittanut, että maakaasuputkihankkeen varauksesta on luovuttu vuosien 2014-2015 aikana.

Maakuntakaavan mukainen kaasuputkivarauksen jättäminen Aurinkoniityn voimalan hankealueelle pienentäisi merkittävästi paneelialueita, ja sitä kautta voimalan sähköntuotantoa. Paneelialueiden vähentäminen merkitsisi hankkeen investointipäätöksen peruuntumista.

Kaavoittaja

11.06.2025

§ 6/2025

Hakijan antamat vastineet ovat kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä.

Maakuntaliitolta varmistettiin kunnan toimesta, ettei kaasuputkivaraukselle ole tiedossa uutta toteuttajaa, ja muutoinkin linja on jätetty pitkällä tähtäimellä kaavaan tulevaisuuden varalle. Tänä päivänä ajankohtainen vetykaasuputken linjaus ei käytä kyseistä varausta, vaan tämä linjaus on kaavailtu kulkevan Tammelassa aivan toisaalla (vetylinjan ympäristövaikutusten arviointi käynnistyi alkukesästä 2025).

Mikäli vuoden 2006 maakuntakaavaan tullutta kaasulinjan toteuttamista lähdettäisiin uudelleen suunnittelemaan, tulisi koko linja tarkastella uudelleen ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä, jolloin linjaukseen saattaa joka tapauksessa muuttuneiden olosuhteiden vuoksi tulla muutoksia.

Päätöksen peruste Hallintosäntö § 31

Päätös Päätän antaa myönteisen suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamislupapäätöksen Tammelan Aurinkoniitty Oy:n aurinkovoimahankkeen hakemukseen koskien hakemuksessa esitetyjä kiinteistöjä.

Päätökseen liittyvät ehdot:

Lintujen pesimärauhan varmistamiseksi tulee esimerkiksi ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti pyrkiä välttämään rakennustöitä pesimäaikana, varsinkin pesintään erityisesti soveltuvien alueiden/paikkojen osalta. Haarapääskyjen pesäpaikat tulee hankkeessa huomioida ely-keskuksen lausunnon mukaisesti.

Hankkeen hulevesisuunnitelmia ja arviota ilmastovaikutuksista tulee rakennuslupavaiheessa tarkentaa, lopullisten rakentamissuunnitelmien valmistuttua.

Uudenmaan ely-keskuksen lausunto maantien 13595 (Kaukolantie) osalta tulee hankkeessa huomioida.

Hankkeen rakennustoimenpiteet tulee suorittaa siten, ettei alueella olevat historiallisen ajan rajamerkit vahingoitu.

Hankealueen läpi johtavan maakunnallisen virkistysreitin Ilvesreitän osalta on huolehdittava, ettei reittiyyhteyden käytettävyys vaarannu hankkeen rakentamisaikana tai toteuduttua.

Maisemoinnin osalta Saari-Kaukola-Ojanen-Porras - osayleiskaavan alueella on huomioitava kaavan määräykset peltujen ja rakentamispaiikkojen reuna-alueiden käsittelystä antamalla alueelle luonnollisten pensaiden ja matalien puiden kasvaa reunavyöhykkeille. Tarvittaessa tätä tulee edistää istuttamalla näitä maisemoitumisen aloittamiseksi. Kaavaan liittyvän rakennustapaohjeen määräykset mm. alueiden aitaamiseen liittyen on myös huomioitava. Kaavan ulkopuolelle jäävän muun alueen osalta edellä mainittujen määritysten soveltuvuutta/käytettävyyttä tulee rakentamislupavaiheessa arvioida maisemallisesti herkkien, asuinrakennusten lähellä olevien tai lintujen pesimiselle olennaisten reuna-alueiden osalta.

Päätöksen perustelut

Suunnittelutarveratkaisun kannalta hanke sijoittuu suurelta osin kaavoittamattomalle alueelle, ja vaikka hankkeeseen saapuneessa palautteessa on esitetty asian ratkaisemista kaavoituksella, niin vallitseva käytäntö valtakunnassa on ollut suunnittelutarveratkaisu vastaavan kokoluokan hankkeissa. Vastaavia hankkeita on ollut käsittelyssä suunnittelutarveratkaisuinakin myös seutukunnalla, esimerkkinä mm. Tammelan Luodesuolle sijoittunut hanke, joka oli Tammelan osalta alle 10 hehtaaria, mutta yhdessä Jokioisten kunnan puolelle sijoittuneen osan kanssa noin 70 hehtaaria. Aurinkoniitty Oy:n hankkeen alue ei ole niin poikkeuksellinen verrattuna muihin vastaavien hankkeiden alueisiin, että siinä olisi tarvetta asian ratkaisemiseksi kaavoituksella. Hankealueen rakentamispaine muutoin on vähäinen. Suunnittelutarveratkaisu ja poikkeamislupa edistää hankkeen toteutumista ja nopeuttaa valtakunnallisessa energiahuollossa siirtymistä omavaraisuuteen ja uusiutuviin energiantuotantomuotoihin. Kokonaiskuvassa puhtaan energian ratkaisullaan aurinkovoimahanke edistää ilmastonmuutoksen hillintää, ja mahdollinen energian varastointi akuissa parantaisi energiaverkon säätövarmuutta. Suunnitellulla tavalla toteutettuna hanke ei aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Maakuntakaavan osalta kaavassa osoitetusta maakaasulinjasta hanketoimija Gasgrid on luopunut jo vuosikymmen sitten. Kaasulinjalle ei myöskään ole lähitulevaisuudessa uutta toteuttajaa. Maakuntakaavan merkintään ei liity MRL 33§:n mukaista rakentamisrajoitusta, vaan suunnittelumääräyksessä on vain edellytetty, että alueiden käytössä reitti tulee ottaa siten huomioon, että reitillä pyritään mahdollisuuksien mukaan säilyttämään mahdollisuus kaasuputken rakentamiseen ja

käyttöönottoon. Hakija on selvittänyt hankkeen mahdollisuudet kaasulinjauksen maankäytölliset rajoitukset huomioiden, ja todennut tämän merkitsevän hankkeen investointipäätöksen peruuntumista. Edellä esiin tuodut seikat huomioiden aurinkovoimakentän toteuttamiselle ei ole maakuntakaavan näkökulmasta oikeudellisia esteitä. Kaasulinja on mahdollista tulevaisuudessa toteuttaa myös vaihtoehtoisia reittejä pitkin, joka tapauksessa edellytettyjen uusien selvitysten myötä.

Poikkeaminen koskee varsin pientä osaa hankealueesta, ja kohdistuu kaavassa maisemapeltoalueeksi osoitetun alueen länsireunaan. Kokonaisuutena Saari-Kaukola-Ojanen-Porras - osayleiskaavan maisemapeltoalue on laaja, ja sen maisemallinen arvo kohdistuu enemmän itäosaan, joka rajautuu valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen peltoihin.

Hanke voidaan sovittaa Saari-Kaukola-Ojanen-Porras osayleiskaavan MA-alueen reunavyöhykkeelle ilman kaavan peltokokonaisuuden maisemallisen arvon merkittävää vähenemistä, lisäksi Saari-Kaukola-Ojanen-Porras - osayleiskaavan alueen osalta on päätökseen liittyvällä ehdolla varmistettu kaavan ja sen rakennustapaohjeen maisemointiin liittyvien määritysten noudattaminen.

Mikäli keskeytynyttä Kallio-Riihivalkama-Ruostejärvi - osayleiskaavan kaavoitusta jatketaan, voidaan aurinkovoimakenttä huomioida jatkokaavoituksessa.

Hanke on yhteensovitettavissa muun maankäytön kanssa ja se on mahdollista toteuttaa maisemallisesti sopivalla tavalla ottaen huomioon päätökseen liittyvissä ehdoissa edellytetyt toimenpiteet. Hanke ei vaikeuta tai estä alueiden yleis- tai asemakaavoittamista tulevaisuudessa.

Rakennushankkeena yksittäinen aurinkopaneeliteline on vähäinen, ja myös sen perustamisratkaisut ovat pääsääntöisesti mahdollisimman kevyitä. Kun toiminta joskus päättyy, on alue palautettavissa nykytilaansa. Aurinkovoiman vaikutukset tulevat lähinnä alueiden laajuudesta ja monistettavuudesta, vaikkakin aurinkopaneeliteline on yksittäisenä kevyt ja vähäinen, kattaa aurinkovoimakenttä kokonaisuutena kulkureitteineen laajan alueen, ja näin myös vaikutukset kuten maisemavaikutukset kertautuvat.

Jo nyt maisemallisesti hankealuetta hallitsee kaksi suurta valtakunnallista sähkövoimalinjaa, jotka tuovat muutoin perinteiseen maisemaan vahvan teknologisen lisän. Juuri näiden valtakunnallisten sähkönsiirtolinjojen vuoksi alue on houkutteleva aurinkovoimahankkeelle.

Hankealue ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle.

Luonnonympäristönä hankealue on suurimmaksi osaksi peltoaluetta ilman merkittäviä luontoarvoja, ja alueen metsäalueet ovat suurelta osin nuorta talousmetsää. Hankealue ei sisällä suojelualueita tai muutoin listattuja erityisiä luontokohteita. Myöskään pohjavesialueita ei hankealueella ole, mutta alueen valumavedet ohjautuvat mm. läheisen Pyhäjärven suuntaan. Sekä hankealueen luonnonympäristön että hulevesien osalta on hankkeessa laadittu omat selvityksensä. Hulevesien osalta alueelle rakennetaan hulevesien virtaamaa ja laatua sääteleviä rakenteita, lisäksi päätökseen liitettyllä ehdolla on edellytetty suunnitelman tarkentamista rakentamislupavaiheessa, lopullisen suunnitelman valmistuttua.

Luonto- ja hulevesiselvityksen lisäksi hankkeen yhteydessä on tehty erillinen selvitys arkeologisista kohteista, sekä Ramboll Oy:n toimesta muutoinkin arvioitu hankkeen vaikutuksista mm. alueeseen, ympäristöön, ilmastoon ja ihmisiin. Selvityksissä on esitetty toimenpiteitä ja tapoja, joilla hankkeen vaikutuksia voidaan vähentää.

Hankkeesta saadussa palautteessa on nostettu esiin huoli maisemallisista vaikutuksista, vaikutuksista asumisviihtyvyyteen ja luontoon / luontokokemukseen, mutta myös esitetty tarkennuksia toimenpiteisiin vaikutusten pienentämiseksi.

Hankkeen vaikutuksia on mahdollista vähentää selvityksissä ja lausunnoissa esitetyillä keinoilla, ja vaikkakaan maisemallisia vaikutuksia ei voida kokonaan välttää, voidaan niitäkin pienentää esitetyillä toimilla. Päätökseen liittyvillä ehdoilla on varmistettu alueen maisema-, ympäristö- ja luontoarvojen säilymistä ja vähennetty hankkeen vaikutuksia, kuten ympäristölautakunta puoltavassa lausunnossaan edellytti.

Hankealueen maanomistajat ovat vuokranneet maa-alueensa hankkeelle, ja näkevät hankkeen heidän elinkeinolleen kannattavampana kuin perinteisen maanviljelyn tai metsänhoidon. Myös kunnan kyläalueiden yleiskaavoituksessa on tunnistettu kaavojen laatimisajan näkökulmasta tarve maa- ja metsätalouden vaihtoehtoisille elinkeinoille kuten puhtaan energian tuottamiselle, ja pyritty mahdollistamaan sitä.

Asumisviihtyvyyden kannalta hakija siirsi ympäristölautakunnan kehotuksen huomioiden muuntamo- ja akustoalueen kauemmas asutuksesta, valtakunnallisten sähkönsiirtolinjojen yhteyteen.

Virkistykseen liittyvä liikkuminen alueella on varmistettu päätökseen liittyvällä ehdolla Ilvesreitlin linjauksen avoimena pitämisestä. Muutoin alue on pitkälti ollut peltoaluetta, joka ei kasvukauden aikana käytännössä ole ollut virkistyskäytössä. Muistutuksessa esiin nostetun metsästyksen osalta toiminta

perustuu yksityismailla lähes poikkeuksetta maanomistajan lupaan, ja tässä tapauksessa maanomistajat ovat päättäneet vuokrata maa-alueensa aurinkovoimalle.

Edellä mainitut seikat, hakijan hankkeesta esittämät perustelut / selvitykset, sekä päätökseen liitetyt ehdot huomioiden MRL 137 § mukaisesti suunnittelutarveratkaisu:

- ei aiheuta haittaa kaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle
- ei aiheuta haitallista yhdyskuntakehitystä ja on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saatavuuden kannalta
- on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista.

Rakentaminen suunnittelutarvealueella ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Poikkeamislupan osalta samoilla perusteilla MRL 172 § mukaisesti poikkeaminen

- ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle
- ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista
- ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Poikkeaminen ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Sovelletut oikeusohjeet:

MRL 16 §

MRL 137 §

MRL 171, 172, 173, 174 §

Päätöksestä tiedottaminen, voimassaolo ja jatkotoimenpiteet:

Päätöksestä tiedotetaan julkisesti kuuluttamalla Tammelan kunnan ilmoitustaululla yleisessä tietoverkossa.

Suunnittelutarveratkaisu ja poikkeamislupa on voimassa kaksi vuotta siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman.

Suunnittelutarveratkaisua ja poikkeamislupaa vastaavaa rakennuslupaa haetaan tänä aikana kunnan rakennusvalvonnasta.

Muutoksenhaku: Valitusosoitus on päätöksen liitteenä

Päiväys ja allekirjoitus

Tammela 11.06.2025

Tuki Miika
Kaavoittaja
puh 050 4643274
miika.tuki@tammela.fi

Päätös on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Hakija
Muistuttajat
Lausunnonantajat

Julkisuusluokka
Salassapitoperuste

VALITUSOSOITUS**Maankäyttö- ja rakennuslain nojalla tehdyt suunnittelutarve- ja poikkeamislupapäätökset**

Tähän päätökseen saa tehdä kirjallisen hallintovalituksen maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyillä perusteilla.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta

- hakija
- viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistaja ja haltija
- sellaisen kiinteistön omistaja ja haltija, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- se, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa
- se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa
- rekisteröidyt yhdistykset ja yhteisöt, jotka toimivat luonnon- ja ympäristönsuojelun, kulttuuriarvojen suojelun tai elinympäristön laadun edistämiseksi toimialueellaan
- Tammelan kunta ja naapurikunta, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa
- Hämeen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus
- muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa

Oikaisuvaatimusaika

Hallintovalitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä, antopäivää lukuun ottamatta.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle valitus tehdään:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Arvi Karistonkatu 5, 13100 Hämeenlinna
Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
puh. 029 56 42200, fax 029 5642269
hameenlinna.hao@oikeus.fi
Viraston aukioloaika: ma—pe klo 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksun suuruus perustuu tuomioistuinmaksulakiin (1455/2015).

Linkki tuomioistuinmaksulakiin:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta;
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Henkilö- ja osoitetiedot sekä allekirjoitus

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.

Valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa ennen aukioloajan päättymistä.